

PATVIRTINTA

Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
direktoriatas 2022 m. sausio 17 d. įsakymu
Nr. V1-22

**RIZIKOS VERTINIMU PAGRĮSTOS ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS, TEIKIANT
LICENCIJUOTAS SOCIALINĖS GLOBOS PASLAUGAS, PATIKRINIMŲ ATRANKOS
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Rizikos vertinimu pagrįstos ūkio subjektų veiklos, teikiant licencijuotas socialinės globos paslaugas, patikrinimų atrankos tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) apima rizikos vertinimo sistemos kūrimą, taikymą, rizikos valdymą, rizikos vertinimu pagrįstą patikrinimų atranką.

2. Tvarkos aprašas taikomas sudarant planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašą bei rengiant Įstaigų priežiūros skyriaus atliekamų planinių patikrinimų planą.

3. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas), įgyvendindamas rizikos vertinimu pagrįstą ūkio subjektų patikrinimų atranką, siekia mažinti priežiūros naštą mažiausios rizikos ūkio subjektams bei apsaugoti fizinius ir juridinius asmenis, jų filialus, padalinius nuo socialinės globos, teikiamos pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, padarinių. Prioritetas skiriamas tiems ūkio subjektams, kurių veikla labiausiai didina žalos atsiradimo tikimybę teikiamų licencijuotų socialinės globos paslaugų srityje ir neigiamą poveikį socialinės globos gavėjų gerovei.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme ir Rizikos vertinimu pagrįstos ūkio subjektų veiklos priežiūros gairėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2015 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. 4-432/1R-169 „Dėl Verslo priežiūros institucijų kontrolinių klausimynų rengimo ir atnaujinimo tvarkos aprašo, Rizikos vertinimu pagrįstos ūkio subjektų veiklos priežiūros gairių ir Vienodos ir kokybiškos asmenų konsultavimo praktikos užtikrinimo gairių patvirtinimo“.

**II SKYRIUS
RIZIKŲ KRITERIJAI**

5. Teikiamų licencijuotų socialinės globos paslaugų srityje Departamentui priskirta kompetencija – vadovaujantis socialinės globos normomis, vertinti socialinės globos kokybę, tuo siekiant užtikrinti, kad socialinės globos įstaigos teiktų kokybiškas, teisės aktų reikalavimus atitinkančias socialinės globos paslaugas.

6. Rizikos vertinimo metu nustatomos kiekybinės (skaičius ir (arba) santykis) ir / ar kokybinės (aprašymas – apibūdina reiškinių savybes) reikšmės, susijusios su konkrečia situacija ir galima (numatyta) grėsme Departamento kompetencijai priskirtoms saugoti vertybėms teikiamų licencijuotų socialinės globos paslaugų srityje, iš kurių svarbiausios yra socialinę globą gaunančių asmenų:

6.1. sveikata, gyvybė (vertinama, kaip socialinės globos įstaigos teikia / organizuoja sveikatos priežiūros, kitas gyvybiškai svarbias paslaugas);

6.2. teisių apsauga (vertinama, kaip teikdamos socialinę globą įstaigos užtikrina pagrindines žmogaus teises);

6.3. individualių poreikių tenkinimas (vertinama, kaip socialinės globos įstaigų teikiamos paslaugos atliepia / tenkina individualius asmenų poreikius);

6.4. poreikių tenkinimas, užtikrinant pritaikytą, saugią, įgalinančią aplinką (vertinama, kaip ją užtikrina socialinę globą teikiančios įstaigos).

7. Teikiamų licencijuotų socialinės globos paslaugų sričiai, nurodytai Tvarkos aprašo 5 punkte, priskiriami ūkio subjektai, kurie turi galiojančią (-ias) licenciją (-as) teikti socialinę globą, išduotą (-as) Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo ir Socialinės globos įstaigų licencijavimo taisyklių, patvirtintų socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A1-684 „Dėl Socialinės globos įstaigų licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

8. Teikiamų licencijuotų socialinės globos paslaugų sričiai, nurodytai Tvarkos aprašo 5 punkte, kylančios grėsmės yra:

8.1. teisės aktų, reglamentuojančių socialinės globos paslaugas, nesilaikymas (galimai netinkamas laikymasis);

8.2. kitų teisės aktų, susijusių su socialinės globos teikimu (higienos normų, statybos reglamentų, darbo santykius, socialinės globos įstaigų darbuotojų išsilavinimą, kvalifikaciją ir kitus aspektus reglamentuojančių teisės aktų) nesilaikymas (galimai netinkamas laikymasis);

8.3. Departamento nustatytų įpareigojimų nesilaikymas (galimai netinkamas laikymasis).

9. Kriterijai, didinantys ar mažinantys grėsmių, nurodytų Tvarkos aprašo 8 punkte, galimai sukeltamos žalos pasireiškimo tikimybę ir poveikį, pagal kuriuos vertinama ūkio subjektų rizika, yra:

9.1. ūkio subjekto vykdoma veikla:

9.1.1. teikia (ir) ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą institucijoje, grupinio gyvenimo namuose, bendruomeniniuose vaikų globos namuose – 20 balų;

9.1.2. teikia ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą šeimoje – 10 balų;

9.1.3. teikia socialinę globą, neįvardytą 9.1.1, 9.1.2 papunkčiuose – 0 balų;

9.2. ūkio subjekto teikiamų ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugų institucijoje, grupinio gyvenimo namuose, bendruomeniniuose vaikų globos namuose apimtis:

9.2.1. paslaugas gauna ne daugiau nei 50 asmenų – 0 balų;

9.2.2. paslaugas gauna 51–100 asmenų – 10 balų;

9.2.3. paslaugas gauna 101–200 asmenų – 20 balų;

9.2.4. paslaugas gauna daugiau nei 200 asmenų – 30 balų;

9.3. Departamente gautų (per einamuosius ir vienerius ankstesnius metus) skundų, kitų institucijų pateiktų pranešimų dėl galimų pažeidimų dėl ūkio subjekto teikiamų socialinės globos paslaugų skaičius (skundai, atitinkantys Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus, gali būti neįskaičiuojami, vertinant konkrečias šio kriterijaus reikšmes):

9.3.1. negauta skundų, pranešimų – 0 balų;

9.3.1. gauti 1–2 skundai / pranešimai – 10 balų;

9.3.2. gauti 3 ar daugiau skundų / pranešimų – 20 balų;

9.4. ūkio subjekto veiklos laikotarpis, per kurį nebuvo atlikti Departamento patikrinimai:

9.4.1. iki 3 metų – 0 balų;

9.4.2. nuo 3 iki 5 metų – 10 balų;

9.4.3. nuo 5 iki 7 metų – 20 balų;

9.4.4. nuo 7 iki 9 metų – 30 balų;

9.4.5. daugiau nei 9 metai – 40 balų.

10. Ūkio subjektų veikla vertinama pagal Departamento turimus duomenis pagal visus Tvarkos aprašo 9 punkte nurodytus kriterijus.

11. Rizikingumas išreiškiamas balų, įvertinus ūkio subjekto veiklą pagal visus taikomus rizikos vertinimo kriterijus, suma.

Apskaičiavus visų tikrinamų ūkio subjektų rizikingumo reikšmes, sudaromi ūkio subjektų sąrašai, kuriuose ūkio subjektai nurodomi rizikingumo reikšmių mažėjimo tvarka. Tuo atveju, jei

kelių ūkio subjektų rizikingumo reikšmė vienoda, pirmiau (aukščiau) sąraše nurodomi tie ūkio subjektai, kurie surinko daugiau balų pagal Tvarkos aprašo 9.3, 9.4 papunkčiuose nurodytus kriterijus.

12. Atsižvelgiant į tai, kokia yra tikimybė, kad ūkio subjekto veikla sukels žalos, taip pat, koks yra dėl ūkio subjekto veiklos atsirandantis žalos, pasekmių poveikis, ūkio subjekto rizikingumas socialinės globos teikimo srityje gali būti didelis, vidutinis arba mažas.

13. Ūkio subjektai pagal rizikingumą skirstomi taip:

13.1. dideliame rizikingumei priskiriami daugiausia balų pagal Tvarkos aprašo 9 punkte nustatytas rizikos reikšmes surinkę ūkio subjektai. Didelės rizikos ūkio subjektų sąrašas sudaromas, įvertinus Įstaigų priežiūros skyriaus atliekamų planinių patikrinimų plane (toliau – patikrinimų planas) nustatytą didelės rizikos ūkio subjektų patikrinimo apimties rodiklį;

13.2. vidutiniam rizikingumui priskiriami nepatekę į didelės rizikos ūkio subjektų sąrašą ir daugiausia balų pagal Tvarkos aprašo 9 punkte nustatytas rizikos reikšmes surinkę ūkio subjektai, įvertinus patikrinimų plane nustatytą didelės rizikos ūkio subjektų patikrinimo apimties rodiklį;

13.3. mažam rizikingumui priskiriami visi likusieji pagal Tvarkos aprašo 9 punktą sudarytame sąraše nurodyti ūkio subjektai, nepriskirti dideliame ar vidutiniam rizikingumui. Mažos rizikos ūkio subjektų sąrašas sudaromas, įvertinus patikrinimų plane nustatytą mažos rizikos ūkio subjektų patikrinimo apimties rodiklį.

III SKYRIUS RIZIKOS VALDYMAS IR VERTINIMAS

14. Ūkio subjektų veiklos patikrinimai, atsižvelgiant į ūkio subjektų rizikingumą, atliekami laikantis šių reikalavimų:

14.1. didelio, vidutinio ir mažo rizikingumo ūkio subjektai:

14.1.1. konsultuojami Departamento kompetencijos klausimais ir jiems taikomi kiti prevenciniai veiksmai, siekiant užkirsti kelią galimiems teisės aktų pažeidimams (teikiama metodinė pagalba, organizuojami seminarai, ūkio subjektai įspėjami apie galimus teisės aktų pažeidimus raštu arba žodžiu, informuojami apie nustatytus rizikingumą didinančius ar mažinančius veiksnius, įskaitant teisės aktų reikalavimų pažeidimus, ir pan.);

14.1.2. teisės aktų nustatyta tvarka vertinama gauta informacija apie ūkio subjektų veiklą;

14.1.3. taikomos poveikio priemonės įstatymų ir jų pagrindu priimtų teisės aktų nustatyta tvarka.

14.2. didelio rizikingumo ūkio subjektai yra tikrinami ne dažniau kaip 1 kartą per metus, įtraukiant juos į planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašą (patikrinimų planą);

14.3. vidutinio rizikingumo ūkio subjektai yra tikrinami ne dažniau kaip kartą per 2 metus įtraukiant juos į atitinkamų metų planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašą (patikrinimų planą);

14.4. mažo rizikingumo ūkio subjektai tikrinami ne dažniau nei kartą per 3 metus, įtraukiant juos į atitinkamų metų planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašą (patikrinimų planą).

15. Ūkio subjektų veiklos rizikos vertinimą atlieka Departamento direktoriaus įsakymu sudaryta Rizikos vertinimu pagrįstos ūkio subjektų atrankos komisija (toliau – komisija).

16. Rizikos vertinimą atliekanti komisija ūkio subjektų rizikingumą nustato kasmet ne vėliau kaip iki sausio 10 d., t. y. apskaičiuoja visų prižiūrimų ūkio subjektų rizikingumo reikšmes, priskiria ūkio subjektus atitinkamam rizikingumui ir sudaro ūkio subjektų, suskirstytų pagal rizikingumą, sąrašą, kuris yra pagrindas patikrinimų planui.

17. Informacija, susijusi su ūkio subjektų rizikos vertinimu ir ūkio subjektų atliekama veiklos priežiūra, kaupiama Departamento informacinėje sistemoje. Duomenų bazėje sukaupta informacija sisteminama, analizuojama, grupuojama ir vertinama įvairiais pjūviais ir yra prieinama visiems suinteresuotiems Departamento struktūriniais padaliniais. Duomenų bazėje sukaupta informacija tvarkoma nepažeidžiant asmens duomenų apsaugos reikalavimų.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Esant viešųjų ir privačių interesų konflikto požymiams, Departamento karjeros valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, privalo Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme nustatyta tvarka pareikšti nusišalinimą nuo dalyvavimo komisijos veikloje.

19. Tvarkos aprašas skelbiamas Departamento interneto svetainėje www.sppd.lrv.lt skyriuje „Ūkio subjektų priežiūra“.
